

Voortgangsnotitie

Vergadering: Forum Standaardisatie woensdag 17 april 2024

Agendapunt: 5

Documentnummer: FS-20240417.5

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie

Bijlagen: n.v.t.

Rechten: [CC0 publieke domeinverklaring](#)

Samenvatting

Ter kennisname

- A. Internationaal
- B. Cloud
- C. Actualisatie Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus
- D. Communicatie
- E. Mogelijke onderwerpen en presentaties voor volgende overleggen
- F. Overzicht columns en podcasts Larissa Zegveld in iBestuur

Ter kennisname

Ad A. Internationaal

[Geen bijlage]

De volgende bijeenkomst van het [High Level Forum \(HLF\) on European Standardisation](#) vindt medio juni 2024 plaats in Delft. TU/e is betrokken bij de organisatie, onder meer in de persoon van Forumlid prof. Rudi Bekkers. De HLF-bijeenkomst is bewust gepland net voor de [Euras conferentie](#) in Delft over standaardisatie in het onderwijs. Ook vindt op deze data een bijeenkomst plaats van een groot Horizon Europe project over digitaal onderwijs. Zo kunnen geïnteresseerden hun bezoek aan deze drie evenementen combineren.

Het [Multi Stakeholder Platform \(MSP\)](#) publiceerde eind februari het [Rolling Plan on ICT Standardisation 2024](#) (PDF-versie is op te vragen). Deze is gedeeld met de achterban met de oproep een bijdrage te leveren voor het Rolling Plan van 2025. Voor de nieuwe redactiecycclus haalt BFS na de zomer ook weer input op vanuit de overheid.

Op 21 maart 2024 heeft MSP in hybride vorm plaatsgevonden. BFS vertegenwoordigde Nederland fysiek in Brussel. De Europese verordeningen AI Act, Cyber Resilience Act (CRA), Interoperability Act (IOA) en Data Interoperability Act zijn uitgebreid toegelicht en bediscussieerd. Er zijn een hoop uitdagingen geconstateerd, waaronder de mondiale ontwikkelingen en het tekort aan experts bij ontwikkeling van ICT-standaarden. Essentieel daarbij is de ontwikkeling van *skills* en competenties in standaardisatie van nieuwe generatie medewerkers. Daarnaast haalde Europese Commissie (EC) de impact aan van het vrij beschikbaar stellen van documenten van geharmoniseerde technische standaarden.

De volgende bijeenkomst van het Multi Stakeholder Platform staat gepland voor september 2024.

Onderzoek internationaal

ICTU heeft de onderzoeksmethode vastgelegd en is begonnen met het verzamelen van gegevens over Nederlandse organisaties in standaardisatieorganisaties. De Sponsorgroep Internationaal van het Forum Standaardisatie heeft als klankbordgroep een sturende rol in het onderzoek. Het onderzoek richt zich op Nederlandse vertegenwoordiging in de 11 Europese en internationale standaardisatieorganisaties (CEN, CENELEC, ETSI, ISO, IEC, ITU, 3GPP, IETF, IEEE, W3C en OASIS). Ook het soort en het niveau van participatie wordt in kaart gebracht. Het eerste tussenresultaat 'Deskresearch' is op 4 april gepresenteerd. Vanuit opdrachtgeverschap heeft de Sponsorgroep Internationaal feedback gegeven op de vragenlijst en ideeën voor de te interviewen organisaties en contactpersonen. Voor de volgende forumvergadering 19 juni geeft ICTU een tussenresultaat van kwantitatieve en kwalitatieve deel van het onderzoek.

Gezien de omvang van het onderzoek zal dit pas begin 2025 afgerond zijn.

Expertsessie standaardisatie

Op 28 maart kwam een aantal mensen uit het Forumnetwerk (waaronder TU/e, RDI, EZK, Oracle) met internationale standaardisatiekennis bijeen. De volgende vragen kwamen op de bijeenkomst aan bod. Hoe kan het gebrek aan Nederlandse experts in internationale standaardisatiegroepen worden opgelost? Hoe kunnen we meer samenwerken in Nederland om onze stem te laten horen? Hoe kunnen verbindingen gelegd worden en samenwerking georganiseerd? We bespraken de onderwerpen Capaciteitsopbouw standaardisatie-experts, en het dilemma waardengedreven standaardisatie (gaan we tegenhangen of proberen we de standaarden vrij van politiek te houden?).

Cultuur en imago van de wereld rond standaardisatie zijn knelpunten voor capaciteitsopbouw. 'Standaardisatie' en 'normen' zijn geen publiekstrekkingen zoals 'AI' en 'cybersecurity'. Het huidige netwerk van standaardisatie-experts is niet divers en vergrijsd. Dat werkt drempelverhogend voor jongere en meer diverse instroom. Cultuur is moeilijk te veranderen, maar we moeten hier wel aan werken.

Wat hebben we nodig: super-experts of generalisten? Met alleen Super-experts mis je de verbinding. Je hebt naast inhoudelijk experts ook mensen nodig met een politiek-bestuurlijke gevoeligheid. De *ins* en *outs* van standaardisatieprocessen zijn snel te leren.

Ad B. Cloud

[Geen bijlage]

Het verkennend onderzoek naar standaarden voor clouddiensten is afgerond. Het rapport met de resultaten van het onderzoek komt op korte termijn beschikbaar en wordt ter bespreking geagendeerd in de Forumvergadering van 19 juni 2024.

Ad C. Actualisatie Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus

[Geen bijlage]

Het Bureau van het Forum Standaardisatie (BFS) actualiseert de [Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus](#). De concept-versie wordt vóór de zomer opgeleverd; de definitieve versie wordt in het najaar gepubliceerd. Voor het kiezen van een betrouwbaarheidsniveau voor digitale dienstverlening heeft Forum Standaardisatie de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus (2016) ontwikkeld. Deze Handreiking is toe aan een nieuwe versie.

Voor het actualiseren van de Handreiking is ook een Klankbordgroep Actualisatie Handreiking samengesteld. Deze klankbordgroep van Forum Standaardisatie en vertegenwoordigers van overheden en bedrijfsleven heeft een tweede bijeenkomst gehouden op 14 maart 2024. Op deze bijeenkomst zijn de onderwerpen geselecteerd voor de nieuwe versie van de Handreiking. Daarnaast zijn er voorbeelden (casussen) verzameld die de Handreiking nader ondersteunen en illustreren. Tot slot is de wens uitgesproken de Handreiking periodiek (met een interval van twee jaar) te actualiseren om zo gelijke tred te houden met snel veranderende omgeving.

Ad D. Communicatie

[Geen bijlage]

Open Donderdag (Nationaal Archief)

Op 2 mei 2024 17:00 uur bij de Open Donderdag in het Nationaal Archief geven Mathieu Paapst en Désirée Castillo Gosker een presentatie van actiepunt 4 van het [actieplan Open Overheid](#): Open Standaarden van het Forum Standaardisatie en het OBDO.

GovtechDay

Op 6 juni 2024 is het GovTechDay in het Provinciehuis Zuid Holland. Samen met Open State Foundation en het Ministerie van BZK organiseert BFS een paneldiscussie over openheid en digitale overheidsdienstverlening.

PublicSpaces Conference 2024

Op 6 en 7 juni vindt de PublicSpaces Conference 2024 plaats in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. PublicSpaces Conference vraagt aandacht voor een internet waar we gezamenlijk de regels bepalen. BFS draagt bij aan een sessie over veilige en betrouwbare informatievoorziening via Mastodon (in voorbereiding) en houdt een *lightning talk* over [OpenPubliceren](#). Ook is BFS aanwezig met een stand op de bazaar.

Outdoor Office Day

Op 13 juni 2024 vindt Outdoor Office Day plaats met deelname van het Bureau Forum Standaardisatie met nog een vast te stellen programma.

Ad E. Mogelijke onderwerpen en presentaties voor volgende overleggen

[Geen bijlage]

Gebruikelijk geven gastsprekers en/ of Forumleden elke vergadering een presentatie. In de loop der tijd zijn meerdere onderwerpen opgetekend en geplaatst op de voorraadlijst. Hierbij vindt u een overzicht van mogelijke onderwerpen die in een presentatie kunnen worden toegelicht en nadien besproken.

- NEN: hoe komen we tot een norm/ standaard
- SKOS en linked data: semantiek en begrippen
- FAIR Data-principes
- EML3
- Standaarden en hun beheerorganisaties (Forum Standaardisatie)
- ENSIA
- RINIS en open standaarden
- Betaalvereniging: standaardisatieradar
- AI, logaritmen en gelijke behandeling
- Self-sovereign Identity
- Peppol
- eDelivery
- ...

Ad F. Overzicht columns en podcasts Larissa Zegveld in iBestuur

[Geen bijlage]

[iBestuur online](#) publiceert regelmatig columns van Larissa Zegveld als algemeen directeur van Kennisnet en als voorzitter van het Forum Standaardisatie. Hieronder ziet u een overzicht van haar columns sinds haar aantreden als voorzitter (incl. podcastserie '[Over informatie gesproken](#)', i.h.b. 'Deel 3: De veranderopgave' met gespreksleiding van Larissa Zegveld).

Publicatiedatum	Titel met link
27 oktober 2023	Eén internet (sub)domeinnaam voor de overheid - iBestuur
23 juli 2022	Toepassing van IPv6 achter bij de verwachtingen
9 juni 2022	Een verdachte in een rode polo
27 april 2022	Onderwijs in digitale geletterdheid net zo essentieel als taal en rekenen
3 maart 2022	Podcast Over Informatie Gesproken deel 4: De ethische en maatschappelijke implicaties
17 februari 2022	Het kan standaard beter
10 februari 2022	De veranderopgave
20 januari 2022	API's zijn de toekomst, ook voor bestuurders!
23 december	Slagvaardig en innovatief onderwijs iBestuur
23 november	Maatschappelijke coalitie 'Over informatie gesproken'. Doe ook mee! iBestuur
4 november 2021	Coalitievorming, waarom we het samen moeten doen
20 oktober 2021	Wanneer krijgt digitaal onderwijs de veiligheid die het verdient? iBestuur
27 september 2021	Normaal onderwijs is ook digitaal iBestuur
8 september 2021	Digitale samenleving vraagt om nieuwe vaardigheden iBestuur
24 juli 2021	Zet de ramen wijd open
5 april 2021	Niet beter, maar anders
17 maart 2021	Op naar Nederland 2.0
16 maart 2021	Digitale Zaken in een nieuw kabinet
3 maart 2021	Het is tijd voor een open overheid
16 februari 2021	Gekke Henkie
4 februari 2021	Rust roest
1 februari 2021	Samen voor de CoronaMelder
15 januari 2021	CoronaMelder: goed voorbeeld doet volgen (1)
23 december 2020	Gov.nl
23 november 2020	Simpele zaken, grote gevolgen

Publicatiedatum	Titel met link
27 oktober 2023	Eén internet (sub)domeinnaam voor de overheid - iBestuur
5 oktober 2020	Shoot the moon
30 september 2020	Nooddraaiboek komt nooit te vroeg
27 juli 2020	Samen is beter
25 juni 2020	Open source by default?
8 juni 2020	Cybercrime in coronatijden
20 mei 2020	Levenslang leren
28 april 2020	Digitaal onderwijs blijft!
14 april 2020	Het juiste doen
1 april 2020	Bericht vanuit 't thuishkantoor
18 maart 2020	Niet overhaasten!
2 maart 2020	Waakzaamheid geboden
17 februari 2020	Lof der Traagheid
27 januari 2020	Precisiebombardement
13 januari 2020	Nieuw ecosysteem
16 december 2019	Is het de minister bekend...
2 december 2019	Regelgeving
11 november 2019	Bouwen mét burgers
11 oktober 2019	Een terug- en vooruitblik op toegankelijkheid
7 oktober 2019	Samen aan de slag voor een inclusieve, toegankelijke overheid
23 september 2019	Meer dan een spiegel
9 september 2019	Veilig wifi voor iedereen
24 juli 2019	Pleister op de wonde
8 juli 2019	Veilige cloud
18 juni 2019	Digiminister
3 juni 2019	Drempelvrij
20 mei 2019	Digital me
29 april 2019	Geen woorden, maar beelden
15 april 2019	@overheid.nl
25 maart 2019	Standaardisatie is een must